Politechnika Poznańska Wydział Elektryczny Instytut Automatyki, Robotyki i Inżynierii Informatycznej

Praca dyplomowa inżynierska

$\begin{array}{c} {\bf DIALOG\ -\ ELEKTRONICZNY\ DZIENNICZEK} \\ {\bf DIABETYKA} \end{array}$

Krzysztof Figiel

Promotor dr inż. Izabela Janicka-Lipska

Poznań, 2018 r.

Streszczenie

Za cel pracy postawiono stworzenie elektronicznego dziennika przeznaczonego dla osób chorych na cukrzycę. Dodatkowym udogodnieniem oferowanym przez aplikację jest możliwość uzyskania informacji wspomagających leczenie cukrzycy poprzez korzystanie z dostępnych kalkulatorów – BMI, wymienników węglowodanowych i białkowo-tłuszczowych. Osoba prowadząca dziennik ma dostęp do zestawień zaprezentowanych w postaci wykresów kołowych i słupkowych oraz tabeli podsumowującej wyniki. Dodatkowym atutem jest responsywność aplikacji, czyli jej dostępność zarówno na urządzeniach mobilnych jak i desktopowych.

Abstract

The main aim of this graduation work is to create elekctronic diabetic register for people who suffer from diabetes. Additional support offered by the application is the ability to obtain utility for user information which are supporting diabetes treatment by using the available calulculators – BMI (Body Mass Index), carbohydrate and protein-fat exchangers. User has permanent access to bar and pie charts as well as results summary table. An additional advantage is the responsiveness of the application – it is available on both mobile and desktop devices.

Spis treści

1	Ws1			1					
	1.1	Wprov	vadzenie	1					
	1.2	_	U .	1					
	1.3	Różnio	ce pomiędzy istniejącymi aplikacjami	1					
2	Tec	hnolog	ie oraz wymagania	3					
	2.1	Wprov	vadzenie	3					
	2.2	Techno	ologie	3					
		2.2.1	Framework Angular 2.0.0	3					
		2.2.2	TypeScript 2.0.3	3					
		2.2.3	HTML5	4					
		2.2.4	CSS3	4					
		2.2.5	LESS 2.7.2	4					
		2.2.6	Bootstrap 3.3.7	5					
		2.2.7	Sequelize 4.2.1	5					
		2.2.8	jQuery 3.1.1	5					
		2.2.9	Node.js 3.1.1	5					
	2.3	Narzęc	dzia	5					
		2.3.1	Visual Studio Code 1.17	5					
		2.3.2	MySQL Workbench 6.3.8	6					
		2.3.3	Git CLI	6					
		2.3.4	Inkscape 0.91	6					
		2.3.5	Auth0	6					
	2.4	Wyma	gania funkcjonalne	6					
		2.4.1	SZBD - System Zarządzania Bazą Danych	6					
		2.4.2	Administrator	7					
		2.4.3	Użytkownik zarejestrowany	7					
		2.4.4		8					
	2.5	Wyma		8					
	2.6	Analiz	a podobnych aplikacji	8					
		2.6.1	Cukiereczek	8					
		2.6.2		9					
3	Pro	cesv za	achodzące w systemie 1	1					
	3.1	•	racja	1					
	3.2		ranie	2					
	3.3	0	vadzanie i edycja informacji o profilu 1	2					
	3.4								
	3.5	-	vanie nowego pomiaru						
	3.6		o do wykresów i tabeli zestawień						
	3.7		anie wartości BMI						

II Spis treści

	3.8	3.8 Obliczanie wartości wymienników węglowodanowych i białkowo-tłuszczowych				
		na podstawie dostępnej bazy produktów	14			
	3.9	Dodawanie produktów do bazy danych produktów	15			
	3.10	Wysłanie wiadomości e-mail z zapytaniem dotyczącym serwisu przy użyciu				
		modułu do wysyłania poczty elektronicznej	15			
	3.11	Diagram przypadków użycia				
4	D	- J	1 7			
4		a danych	17			
	4.1	Opis tabeli bazy danych				
		4.1.1 Person	17			
		4.1.2 Medical Data				
		4.1.3 Glucometer				
		4.1.4 Medical Data has Tablets	18			
		4.1.5 Tablets	19			
		4.1.6 Medical Data has Insulin	19			
		4.1.7 Diabetes Type	19			
		4.1.8 Insulin	19			
		4.1.9 Measurement	19			
		4.1.10 Measurement has Insulin	20			
		4.1.11 Glycemia Ranges				
		4.1.12 Products				
	4.2	Model bazy danych				
5	Pan	el administratora	25			
	5.1	Logowanie do panelu administratora $\ \ldots \ \ldots \ \ldots \ \ldots \ \ldots$				
	5.2	Użytkowanie panelu administratora	26			
6	Pan	el użytkownika zarejestrowanego	29			
Ū	6.1	Logowanie do panelu użytkownika				
	6.2	Użytkowanie panelu użytkownika zarejestrowanego				
	0.2	6.2.1 Twoja glikemia				
		6.2.2 Dodaj pomiar				
		6.2.3 Kalkulatory				
		6.2.5 Ustawienia profilu	38			
7	Pan	el użytkownika niezarejestrowanego oraz niezalogowanego	39			
	7.1	Okno rejestracji użytkownika	39			
		7.1.1 Rejestracja przy użyciu konta <i>Google</i>	39			
		7.1.2 Rejestracja tradycyjna – podanie adreu e-mail oraz hasła	40			
8	$\mathbf{Bez}_{\mathbf{j}}$	pieczeństwo aplikacji	43			
9	Tost	owanie aplikacji	45			
9	9.1		45			
	9.1	Debugowanie aplikacji i dostęp do informacji o jej działaniu	46			
10	Zak	ończenie	49			
Lit	terat	ura	51			
\mathbf{A}	Załą	ęczniki	53			

Rozdział 1

Wstęp

1.1 Wprowadzenie

Wybór tematu pracy inżynierskiej spowodowany był chęcią stworzenia aplikacji, która mogłaby wspomóc leczenie cukrzycy – choroby cywilizacyjnej XXI wieku. Z roku na rok, coraz większy odsetek ludzi dołącza do grupy osób cierpiących na tę chorobę. Głównym powodem jest najczęściej niewłaściwie prowadzona dieta, a potem brak systematyczności w prowadzeniu pomiarów. Biorąc pod uwagę fakt, iż w dzisiejszych czasach prawie każdy korzysta z Internetu, zarówno na urządzeniach desktopowych jak i mobilnych stwierdzono, że można by to wykorzystać do stworzenia aplikacji, mającej na celu ułatwienie prowadzenia pomiarów i wspomagającej kontrolę cukrzycy. Wystarczy bowiem komputer, bądź urządzenie mobilne, które przeważnie każdy ma przy sobie, aby wprowadzić wartości glikemii i uzyskać dostęp do statystyk i zestawień. Dodatkowo, przed każdym spożyciem produktu użytkownik ma możliwość sprawdzenia jego makroskładników, bądź też rozszerzenia bazy danych o kolejne artykuły spożywcze, co znacząco ułatwia kontrolę prowadzonej diety.

1.2 Cel projektu

Głównym celem projektu jest stworzenie spójnej bazy danych, gromadzącej wszystkie utylitarne informacje dostarczane przez użytkowników oraz implementacja samego serwisu internetowego, przetwarzającego te informacje i prezentującego je w prostej i czytelnej formie. Główne funkcjonalności dostępne w aplikacji obejmują rejestrację i logowanie do systemu, dodawanie pomiarów, dodawanie i aktualizację danych dotyczących użytkownika i jego choroby, dostęp do kalkulatorów BMI, wymienników węglowodanowych czy węglowodanowo-tłuszczowych wraz z dostępną bazą produktów, czy dostęp do karty zestawień prezentującej zgromadzone informacje. Aplikacja kierowana jest do osób w dowolnym wieku, przez co jej interfejs został stworzony tak, aby jego obsługa nie wymagała specjalnych umiejętności obsługi komputera, czy urządzeń mobilnych.

1.3 Różnice pomiędzy istniejącymi aplikacjami

Główną zaletą projektu jest jego dostępność. Większość aplikacji dostępnych na rynku ograniczona jest do jednego systemu operacyjnego. Tutaj celem było stworzenie aplikacji dostępnej z poziomu przeglądarki internetowej, co znacznie poszerza jej zakres kompatybilności.

Rozdział 2

Technologie oraz wymagania

2.1 Wprowadzenie

W poniższym rozdziale opisano najważniejsze technologie użyte podczas implementowania projektu. W kolejnych sekcjach przedstawiono zestaw wymagań funkcjonalnych z podziałem na bioracych udział aktorów oraz wymagania niefunkcjonalne.

2.2 Technologie

2.2.1 Framework Angular 2.0.0

Angular jest platformą ułatwiającą tworzenie aplikacji webowych, która jest stale rozwijana przez firmę Google. Framework ten jest całkowicie darmowy, również do zastosowań komercyjnych. Szczególnym udogodnieniem oferowanym przez Angulara jest możliwość rozdzielenia logiki aplikacji od warstwy prezentacji, co znacznie ułatwia nawigowanie po komponentach projektu czy szybką identyfikację błędów. Backend aplikacji nie zajmuje się typowym generowaniem kodu HTML (HyperText Markup Language), a dostarczaniem surowych danych, np. przy pomocy REST (Representational State Transfer). Angular 2 znacznie wspomaga i przyspiesza tworzenie warstwy klienckiej aplikacji. Framework ten służy do tworzenia stron typu SPA (Single Page Application), co oznacza, że żądanie, które wykonywane jest przy uruchomieniu witryny oraz pierwsze wejście do aplikacji internetowej powinno zapewnić dostarczenie wszystkich wymaganych plików arkusza stylów oraz całego szablonu. Dzięki takiemu rozwiązaniu możliwe jest dynamiczne przeładowywanie zawartości strony bez potrzeby jej odświeżania. Warto również dodać, że pozostałe dane wczytywane są asynchronicznie z backendu w zależności od użytego kontekstu. [Dee16]

2.2.2 TypeScript 2.0.3

TypeScript jest otwartym językiem programowania stworzonym przez firmę Microsoft. Każdy może wziąć udział w jego tworzeniu i stałym rozwijaniu. Jest on rozszerzeniem funkcjonalności języka JavaScript. Pozwala on na tworzenie silnie typowanego, obiektowego kodu, który jest następnie kompilowany do czystego kodu JavaScript. Dzięki takiemu rozwiązaniu może on być interpretowany przez przeglądarki internetowe, bądź też innych klientów, takich jak np. Node.js. Kolejną ważną cechą jest możliwość manipulowania elementami DOM (Document Object Model). TypeScript udostępnia programistom zarówno elementy pochodzące z języka ECMAScript, jak i inne, dodatkowe możliwości, takie jak interfejsy, typy wyliczeniowe, moduły czy opcjonalne parametry funkcji. [Nan14]

2.2.3 HTML5

HTML5 (HyperText Markup Language) jest językiem wykorzystywanym do tworzenia i prezentacji stron internetowych. Jest to najnowsza wersja języka HTML, następca HTML4. HTML5 pozwala na bardziej precyzyjne opisywanie zawartości strony. Umożliwia komunikację z serwerem przy wykorzystaniu nowoczesnych metod. Każda strona dostępna w Internecie skonstruowana jest zgodnie ze wzorcem HTML. Dzieki takiemu rozwiązaniu każda przeglądarka może ją odpowiednio obsłużyć, zinterpretować i wyświetlić konkretne wyniki na ekranie. W kodzie HTML umieścić można wszelkiego rodzaju elementy takie jak pola tekstowe, tabele, grafiki czy nawet wideo. Dzięki temu instalowanie dodatkowych wtyczek w przeglądarkach staje się niekonieczne. HTML5 jest dodatkowo zoptymalizowany pod katem smartfonów i tabletów, co czyni stworzone w nim aplikacje bardziej dostępnymi. Kolejną ważną cechą HTML5 jest możliwość pracy offline. Pozwala to użytkownikom na korzystanie z aplikacji internetowych nawet, gdy nie posiadają oni dostępu do Internetu. Język HTML5 podobnie jak sieć cały czas ewoluuje, by sprostać potrzebom jego użytkowników. Jest to standard otwarty. Jedyne co potrzeba do jego użytkowania to nowoczesna przeglądarka internetowa, która jest z reguły dostępna za darmo. [Car17]

2.2.4 CSS3

CSS3 (Cascading Style Sheets) jest to kolejna wersja kaskadowych arkuszy stylów, wprowadzająca szereg udogodnień i rozszerzająca możliwości interakcji użytkownika ze stroną internetową. W porównaniu do poprzednich wersji, zmiany w CSS3 obejmują między innymi zastosowanie animowanych elementów czy wszelkiego rodzaju efektów graficznych, takich jak gradienty oraz cienie. CSS3 jest kompatybilny ze wszystkimi stylami objętymi standardem CSS2. Nie ma zatem potrzeby modyfikowania starszych stron przy przejściu na wyższą wersję kaskadowych arkuszy stylów. Trzecia wersja CSS zyskała również modułową budowę – specyfikacja zostaje podzielona na wiele różnych dokumentów, dzięki czemu rozwój odrębnych modułów aplikacji odbywa się odrębnie, a kod jest czysty i uporządkowany. Style CSS dodawane są do elementów na podstawie ich pozycji w drzewie dokumentu (Document Tree). CSS jest w pełni kompatybilny z językiem HTML, co oznacza, że HTML strukturyzuje treść strony, natomiast CSS formatuje ją w odpowiedni sposób. CSS3 pozwala na całkowitą kontrolę układu graficznego dokumentów z poziomu tylko jednego arkusza stylów. Ponadto, programista ma bardziej precyzyjną kontrolę nad całym układem graficznym. [Fra15]

2.2.5 LESS 2.7.2

LESS (Leaner CSS) to tzw. preprocesor języka CSS. Oznacza to, że kod napisany w LESS jest w późniejszym czasie kompilowany do wynikowego pliku CSS. LESS pozwala na tworzenie zmiennych, funkcji oraz domieszek, co w czystym CSS nie jest możliwe. Funkcjonalność ta sprawia, że pliki CSS stają się dużo łatwiejsze w utrzymaniu i użytkowaniu oraz o wiele bardziej rozszerzalne. LESS może być używany zarówno po stronie klienta (przeglądarka internetowa), jak i po stronie serwera, np. za pomocą Node.js, czy Rhino. Zmienne w LESS pozwalają na zdefiniowanie wartości w jednym miejscu, a następne ich wykorzystanie w obrębie arkusza stylów. Dzięki temu istnieje możliwość dokonywania zmian globalnie w wielu elementach kodu jednocześnie. Dodatkowo LESS wprowadza tzw. domieszki, które pozwalają na zawarcie wszystkich właściwości jednej klasy w innej klasie. Odbywa się to poprzez załączenie nazwy klasy jako jednej z właściwości innej klasy. Ważnym atutem domieszek jest fakt, że mogą one zachowywać się jak funkcje i pobierać argumenty. Ponadto LESS oferuje możliwość zagnieżdżania reguł – zamiast tworzenia dłu-

2.3. Narzedzia 5

gich nazw selektorów w celu określenia dziedziczenia można zagnieżdzać jedne selektory wewnątrz drugich. [Les]

2.2.6 Bootstrap 3.3.7

Bootstrap jest frameworkiem CSS, który obecnie rozwijany jest przez programistów firmy Twitter. Zawiera on zestaw narzędzi, które ułatwiają tworzenie graficznych interfejsów stron internetowych. Bootstrap opiera się na gotowych klasach HTML, CSS oraz JavaScript, przez co tworzenie przycisków, formularzy, wykresów czy menu nawigacyjnych staje się znacznie prostsze. [Rah14]

2.2.7 Sequelize 4.2.1

Sequelize jest opartym na Node.js ORM-em (Object/Relational Mapper), który ułatwia zarządzanie połączeniem z bazą danych. Zapewnia on łatwy dostęp do środowisk bazodanowych, takich jak PostgreSQL, MySQL, SQLite, czy MSSQL (Microsoft SQL Server). Posiada niesamowicie silny mechanizm migracji, mogący przekształcić istniejący schemat bazy danych w jego nową, różniącą się składniowo wersję. Zapewnia również mechanizmy synchronizacji z bazą danych, które mogą odzwierciedlać całą jej strukturę na podstawie określonego modelu danych. [Seq]

2.2.8 jQuery 3.1.1

jQuery to lekka biblioteka dla języka JavaScript, która ma za zadanie ułatwić korzystanie z jego kodu poprzez zastosowanie technik manipulacji drzewem DOM (Document Object Model). Dzięki jQuery możliwe jest dodawanie ciekawych efektów animacji na stronie, wykonywanie zapytań AJAX (Asynchronous JavaScript and XML) czy dynamiczna zmiana strony. jQuery pozwala w łatwy i wygodny dla programisty sposób zmieniać style przypisywane elementom na stronie, rozbudowywać obsługę zdarzeń czy też przetwarzać atrybuty węzłów dokumentu. [Duc15]

2.2.9 Node.js 3.1.1

Node.js to zaawansowane środowisko uruchomieniowe służące do tworzenia aplikacji internetowych na szeroką skalę, w szczególności serwerów www opartych na języku Java-Script. Jest on frameworkiem typu Open Source, dlatego też może być stale rozwijany. Silnik Node.js stworzony jest przez firmę Google. Jednym z najważniejszych zadań tego środowiska jest umożliwienie tworzenia aplikacji sterowanych zdarzeniami, które wykorzystują asynchroniczny system wejścia-wyjścia. [Nod]

2.3 Narzędzia

2.3.1 Visual Studio Code 1.17

Visual Studio Code jest edytorem kodu źródłowego rozwijanym przez firmę Microsoft, dla takich systemów operacyjnych jak Microsoft, Linux czy macOS. Zawiera wsparcie dla debugowania aplikacji, wbudowany system kontroli wersji Git, podświetlanie i kolorowanie składni, mechanizm inteligentnego uzupełniania kodu, wszelkiego rodzaju snippety czy narzędzia do refaktoryzacji kodu źródłowego. Użytkownik aplikacji Visual Studio Code może w prosty sposób zmienić jej szablon, zainstalować niezbędne dodatki, ustalić własne klawisze skrótu oraz ustawienia. Aplikacja ta jest w pełni darmowa i oparta na rozwiązaniach Open Source. VS Code obsługuje mnóstwo języków programowania, przez co praca

w jego środowisku staje się szybsza i bardziej efektywna niż w podstawowych edytorach tekstowych. [Vsc]

2.3.2 MySQL Workbench 6.3.8

MySQL Workbench jest wizualnym, zaawansowanym narzędziem służącym do projektowania baz danych, ułatwiającym ich administrowanie i utrzymanie w jednym, zintegrowanym środowisku programistycznym dla systemu baz danych MySQL. Program ten jest następcą takich środowisk jak DBDesigner 4 czy też labFORCE.net. Funkcje MySQL Workbench obejmują wszystko to, czego potrzebuje osoba modelująca bazy do tworzenia skomplikowanych modeli ER (Entity Relationship), a także dostarczają kluczowe funkcje służące do wykonywania trudnych zadań związanych z zarządzaniem zmianami i dokumentacją. [Mys]

2.3.3 Git CLI

Konsola Git CLI (Command Line Interface) ułatwia uruchamianie wszystkich poleceń Git w folderze projektu. Jest lekkim i prostym interfejsem konsolowym, przez co staje się znacznie lepszym narzędziem, aniżeli konsola oferowana przez system Windows.

2.3.4 Inkscape 0.91

Inkscape to darmowe narzędzie do tworzenia i modyfikowania grafiki wektorowej. Zawiera pakiet podstawowych narzędzi oraz prosty i przejrzysty interfejs, co czyni go idealnym programem do zastosowań zarówno komercyjnych, jak i niekomercyjnych.

2.3.5 Auth0

Serwis Auth0 umożliwia połączenie z dowolną aplikacją w celu zaoferowania usług uwierzytelniania użytkowników. Oferuje on metody logowania i rejestracji w serwisie za pomocą tradycyjnego loginu (adresu e-mail) i hasła, bądź mediów społecznościowych takich jak Google, Facebook czy Twitter. Domyślny protokół używany do integracji serwisu Auth0 z aplikacją użytkownika i pózniejszego uwierzytelniania to OIDC (OpenID Connect). Używa on prostych tokenów identyfikacyjnych w formacie JSON (JavaScript Object Notation). Wymiana danych odbywa się przy użyciu JWT (JSON Web Token), który zawiera wszystkie dane identyfikacyjne użytkownika. [Aut]

2.4 Wymagania funkcjonalne

2.4.1 SZBD - System Zarządzania Bazą Danych

Wymagania funkcjonalne dla Systemu Zarządzania Bazą Danych:

- możliwość monitorowania pracy systemu,
- możliwość administrowania wybranymi zasobami systemu z jednego, centralnego miejsca,
- integracja z zewnętrznym klientem Auth0 logowanie, rejestracja, wylogowywanie, dostęp do bazy użytkowników aplikacji,
- wymiana informacji pomiędzy bazą danych, a użytkownikiem,
- przetwarzanie wybranych informacji i prezentacja ich w postaci wykresów oraz tabeli podsumowań,

• obsługa działania kalkulatorów – BMI (*Body Mass Index*), wymienników węglowodanowych oraz wymienników białkowo-tłuszczowych.

2.4.2 Administrator

Wymagania funkcjonalne dla użytkownika Administrator:

- usuwanie produktów spożywczych z bazy danych,
- dostęp do informacji o użytkownikach systemu,
- dostęp do poczty e-mail modułu do wysyłania zapytań,
- dodatkowo funkcjonalności użytkownika zarejestrowanego w celu sprawdzenia poprawności funkcjonowania systemu.

2.4.3 Użytkownik zarejestrowany

Wymagania funkcjonalne dla użytkownika zarejestrowanego:

- możliwość dodawania pomiarów glikemii,
- dostęp do statystyk i tabeli podsumowań dotyczących pomiarów,
- możliwość dodawania produktów spożywczych do bazy danych,
- dostęp do bazy danych produktów,
- dostęp do kalkulatora BMI oraz do kalkulatorów wymienników węglowodanowych i białkowo-tłuszczowych,
- możliwość dodawania oraz edycji danych dotyczących informacji o profilu:
 - imienia,
 - nazwiska.
 - PESEL,
 - posiadanie opiekuna,
 - adresu zamieszkania (ulica, numer domu, miasto, kod pocztowy),
 - numeru telefonu,
 - aktualnego modelu glukometru,
 - poprzedniego modelu glukometru,
 - numeru seryjnego glukometru.
- możliwość dodawania oraz edycji danych medycznych:
 - typu cukrzycy.,
 - roku zachorowania,
 - rodzaju insuliny,
 - przyjmowanych leków,
 - innych leków i typów insuliny,
 - wzrostu,
 - wagi,

- poziomu HbA1c wskaźnika poziomu hemoglobiny glikowanej, który odzwierciedla przeciętny poziom cukru we krwi.
- dostęp do informacji o stronie,
- dostęp do modułu wysyłania mailowych zapytań.

2.4.4 Gość

Wymagania funkcjonalne dla użytkownika niezarejstrowanego (gościa):

- możliwość zarejestrowania się w systemie,
- możliwość przeglądania informacji o stronie i wysyłania maili z modułu do elektronicznej korespondencji.

2.5 Wymagania niefunkcjonalne

Wymagania niefunkcjonalne dla aplikacji:

- do prawidłowej pracy systemu niezbędna jest nowoczesna przeglądarka internetowa:
 - Internet Explorer 9 i nowszy,
 - Mozilla Firefox 3.0 i nowsza,
 - Google Chrome 55.0 i nowszy.
- cała aplikacja dostępna przez przeglądarkę internetową,
- hasła podawane przy zakładaniu konta oraz logowaniu są przechowywane za pomocą funkcji skrótu *BCrypt* i gromadzone w bazie danych klienta *Auth0*,
- dane powinny być zabezpieczane przez regularne kopie zapasowe całej bazy danych,
- do prawidłowej rejestracji w systemie wymagane jest posiadanie adresu e-mail bądź konta *Google*,
- korzystanie z aplikacji wiąże się ze zgodą na przechowywanie danych osobowych przez administracje.

2.6 Analiza podobnych aplikacji

2.6.1 Cukiereczek

Cukiereczek to oprogramowanie przeznaczone dla osób cierpiących na cukrzycę. Aplikacja jest dostępna lokalnie po uprzednim zainstalowaniu na systemie operacyjnym $Windows\ XP/Vista/7/8$. Za pomocą tego oprogramowania można kontrolować i prowadzić dzienniczek samokontroli, a także prowadzić rejestr pomiarów cukrów czy wyników badań laboratoryjnych. Program zapewnia dostęp do szczegółowych wykresów i analizy pomiarów. Aplikacja zawiera również tabelę produktów spożywczych wraz z wartościami makroskładników, które posiadają. Istotną wadą oprogramowania jest to, że jest ono ukierunkowane pod jeden rodzaj systemu operacyjnego ($Microsoft\ Windows$) i dostępne jedyne z poziomu urządzeń desktopowych.

2.6.2 mySugr: Dzienniczek cukrzyka

Jest to darmowa aplikacja dostępna na urządzenia mobilne z systemem operacyjnym Android. W dużym skrócie do jej podstawowych funkcji należą:

- możliwość wprowadzania szybkich pomiarów poziomu glukozy we krwi,
- spersonalizowany dzienniczek,
- wykresy cukru we krwi,
- wyzwania i cele do osiągnięcia przez użytkownika (wersja płatna),
- szacowana wartość HbA1c.

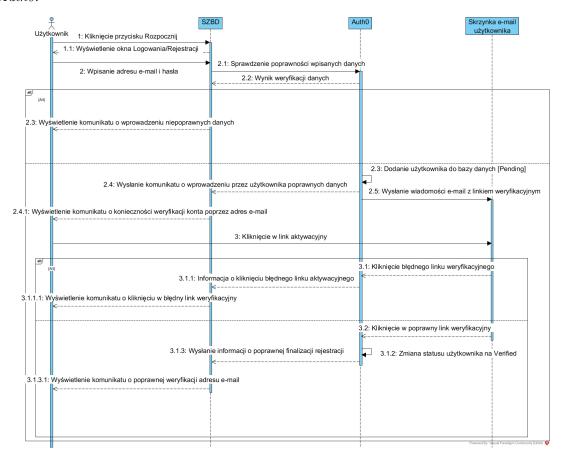
Istotną wadą aplikacji jest jednak fakt, że jest ona ograniczona jedynie do urządzeń mobilnych z wbudowanym systemem operacyjnym *Android*.

Rozdział 3

Procesy zachodzące w systemie

3.1 Rejestracja

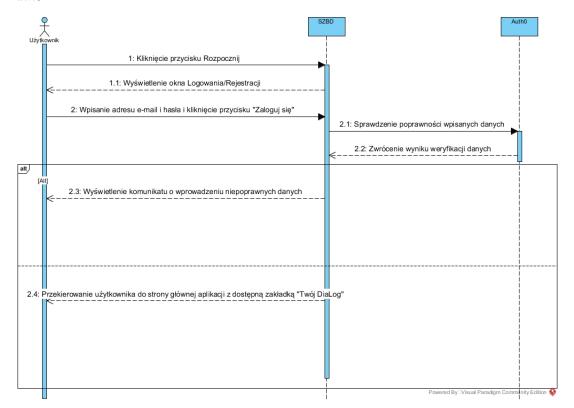
Rejestraccja użytkownika w systemie realizowana jest za pomocą zewnętrznego serwisu Auth0.

Rysunek 3.1: Diagram sekwencji przedstawiający proces rejestracji nowego użytkownika

3.2 Logowanie

Logowanie użytkownika w systemie realizowane jest za pomocą zewnętrznego serwisu Auth0.

Rysunek 3.2: Diagram sekwencji przedstawiający proces logowania użytkownika

3.3 Wprowadzanie i edycja informacji o profilu

Użytkownik ma możliwość wprowadzania i późniejszej edycji danych dotyczących informacji o profilu. Odbywa się to poprzez wypełnienie formularza. Użytkownik (poprzez odpowiednie wypełnienie pól formularza) określa:

- imię,
- nazwisko,
- PESEL,
- posiadanie opiekuna,
- adres zamieszkania (ulica, numer domu, miasto, kod pocztowy),
- numer telefonu,
- aktualny model glukometru,
- poprzedni modelu glukometru,
- numer seryjny glukometru.

W przypadku chęci edycji tych danych wystarczy zastąpić je w odpowiednim polu i kliknąć przycisk Zapisz.

3.4 Wprowadzanie i edycja danych medycznych

Użytkownik ma możliwość wprowadzania i późniejszej edycji danych medycznych. Odbywa się to poprzez wypełnienie formularza. Użytkownik (poprzez odpowiednie wypełnienie pól formularza) określa:

- typ cukrzycy,
- rok zachorowania,
- rodzaj insuliny,
- przyjmowane leki,
- inne leki i insuliny,
- wzrost,
- wagę,
- poziom współczynnika HbA1c.

W przypadku chęci edycji tych danych, podobnie jak w poprzednim przypadku należy zastąpić je odpowiednimi informacjami i wybrać przycisk Zapisz.

3.5 Dodawanie nowego pomiaru

Użytkownik ma możliwość dodania nowego pomiaru. Czynność ta odbywa się poprzez kliknięcie przycisku *Nowy pomiar*. Po wykonaniu tej czynności ukazuje się okno modalne z odpowiednimi polami do wypełnienia:

- data i godzina pomiaru,
- glikemia,
- moment pomiaru,
- krótka notatka.

Po wypełnieniu wszystkich pól formularza należy kliknąć przycisk *Dodaj*. Okno modalne zostaje wówczas automatycznie zamknięte, a nowo prowadzone dane zostają dodane do sekcji wykresów i tabeli podsumowań.

3.6 Dostęp do wykresów i tabeli zestawień

Użytkownik w każdym momencie może uzyskać dostęp do wykresów i tabeli zestawień poprzez wybranie pozycji menu *Twoja glikemia*. Wykresy oraz dane zawarte w tabeli generowane są w sposób automatyczny po dodaniu nowej wartości pomiaru.

3.7 Obliczanie wartości BMI

Użytkownik w dowolnym momencie może sprawdzić swoją wartość współczynnika BMI (Body Mass Index) poprzez wybranie z menu bocznego pozycji Kalkulatory, a następnie wprowadzenie swojej wagi oraz swojego wzrostu i kliknięcie przycisku Oblicz. W momencie wyświetlenia wyniku program podpowiada użytkownikowi jak współczynnik BMI odwzorowuje się na jego aktualnej sylwetce i kondycji zdrowotnej:

- niedowaga,
- waga prawidłowa,
- nadwaga,
- otyłość I stopnia,
- otyłość II stopnia,
- otyłość III stopnia.

3.8 Obliczanie wartości wymienników węglowodanowych i białkowo-tłuszczowych na podstawie dostępnej bazy produktów

Użytkownik ma możliwość obliczenia współczynnika wymienników węglowodanowych oraz wymienników białkowo-tłuszczowych na podstawie dostępnej bazy produktów, która może być rozwijana przez użytkowników. W pierwszej kolejności użytkownik wybiera produkt z pola formularza z wbudowanym inteligentym modułem wyszukiwania produktów. W następnej kolejności użytkownik wybiera wagę produktu (domyślna wartość to 100 gram). W tabeli zawartej poniżej formularza użytkownik ma dostęp do tabeli makroskładników danego produktu:

- kilokalorie produktu [kcal],
- ilość białka [g],
- ilość tłuszczu [g],
- ilość węglowodanów [g],
- ilość błonnika [g],
- wielkość porcji [g],
- wartość współczynnika wymienników węglowodanowych,
- wartość współczynnika wymienników białkowo-tłuszczowych.

Wartości zawarte w tabeli są dynamicznie zmieniane w zależności od wprowadzonej gramatury produktu.

3.9 Dodawanie produktów do bazy danych produktów

Użytkownik ma możliwość dodania produktu do bazy danych produktów. Odbywa się to za pomocą wypełnienia odpowiednich pól formularza:

- nazwa produktu,
- kalorie [kcal],
- białko [g],
- tłuszcz [g],
- węglowodany [g],
- błonnik [g],
- porcja [g].

Aby zatwierdzić zmiany należy kliknąć przycisk Zapisz. Produkt automatycznie zostanie dodany do bazy danych i w sposób dynamiczny będzie dostępny w wyszukiwarce produktów.

3.10 Wysłanie wiadomości e-mail z zapytaniem dotyczącym serwisu przy użyciu modułu do wysyłania poczty elektronicznej

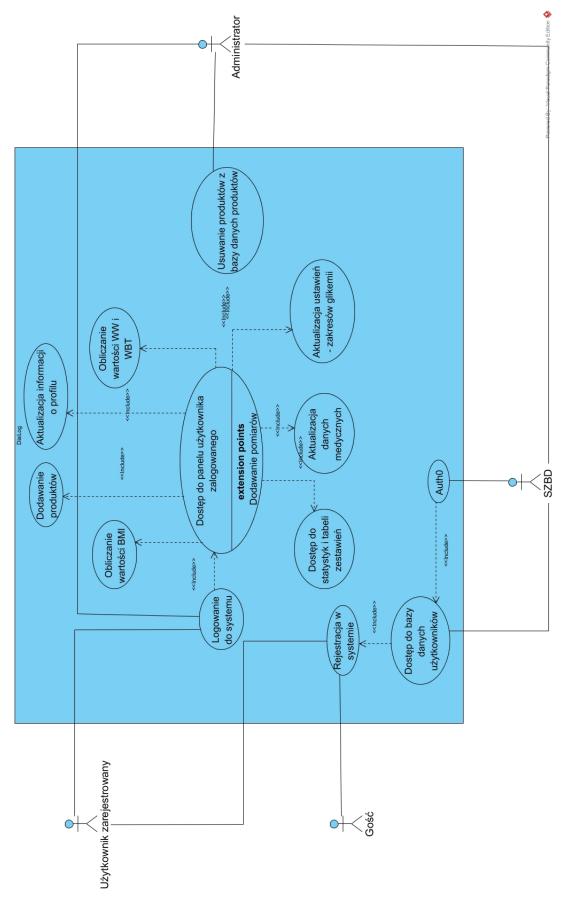
Użytkownik ma możliwość wysłania wiadomości e-mail do administracji strony poprzez wypełnienie odpowiednich pól formularza dostępnych na stronie startowej:

- imię,
- e-mail,
- temat,
- treść wiadomości.

W celu zatwierdzenia wiadomości e-mail należy kliknąć przycisk Wyślij.

3.11 Diagram przypadków użycia

W poniższej sekcji, na rysunku 3.3 zaprezentowany został diagram przypadków użycia dla każdego z aktorów.

Rysunek 3.3: Diagram przypadków użycia dla aktorów aplikacji

< C |

Rozdział 4

Baza danych

4.1 Opis tabeli bazy danych

W poniższej sekcji opisane zostaną tabele bazy danych wraz z polami w nich zawartymi. Określony zostanie typ danego pola oraz krótki opis jego przeznaczenia.

4.1.1 Person

Tabela person – zawiera dane dotyczące użytkownika aplikacji:

- *id* pole typu *INT* zawierające unikalny identyfikator pola w bazie danych,
- name pole typu VARCHAR przechowujące imię użytkownika,
- surname pole typu VARCHAR przechowujące nazwisko użytkownika,
- $\bullet \ pesel$ pole typu $\mathit{VARCHAR}$ przechowujące numer pesel użytkownika,
- guardian pole typu VARCHAR mówiące o tym, czy dany użytkownik posiada opiekuna,
- street pole typu VARCHAR przechowujące nazwę ulicy, na której mieszka użytkownik,
- homeNumber pole typu VARCHAR przechowujące numer domu, pod którym mieszka użytkownik,
- city pole typu VARCHAR przechowujące nazwę miasta, w którym mieszka użytkownik,
- $\bullet \ postalCode$ pole typu $\mathit{VARCHAR}$ przechowujące kod pocztowy miasta, w którym mieszka użytkownik,
- telephoneNumber pole typu VARCHAR przechowujące numer telefonu użytkownika,
- \bullet actual Glucometer pole typu INTbędące kluczem obcym z tabeli glucometer, zawierające idaktualnie posiadanego glukometru,
- previousGlucometer pole typu INT będące kluczem obcym z tabeli glucometer, zawierające id poprzedniego glukometru,
- serialNumber pole typu VARCHAR przechowujące numer seryjny glukometru, którego aktualnie używa użytkownik.

18 Baza danych

4.1.2 Medical Data

Tabela *medical_data* - zawiera informacje dotyczące danych medycznych użytkownika:

- $\bullet \;\; id$ pole typu INTzawierające unikalny identyfikator pola w bazie danych,
- yearOfIllness pole typu TEXT przechowujące informację na temat roku zachorowania użytkownika na cukrzycę,
- otherMedicines pole typu VARCHAR przechowujące informacje na temat innych, przyjmowanych leków,
- $\bullet \ bmi$ pole typu DECIMAL przechowujące wartość współczynnika BMI (Body Mass Index)użytkownika,
- height pole typu INT przechowujące informacje na temat wzrostu użytkownika w cm,
- \bullet weight pole typu $V\!ARCH\!AR$ przechowujące informacje na temat wagi użytkownika,
- hbValue pole typu DECIMAL przechowujące informacje na temat wartości współczynnika HbA1c użytkownika,
- diabetes Type Id pole typu INT będące kluczem obcym z tabeli diabetes_type, zawierające id typu cukrzycy, na którą cierpi użytkownik,
- *insulinId* pole typu *INT* będące kluczem obcym z tabeli *insulin*, zawierające *id* typu insuliny, którą zażywa użytkownik,
- tabetsId pole typu INT będące kluczem obcym z tabeli tablets, zawierające id leku, który przyjmuje użytkownik.

4.1.3 Glucometer

Tabela glucometer – zawiera informacje dotyczące dostępnych glukometrów w bazie danych:

- *id* pole typu *INT* zawierające unikalny identyfikator pola w bazie danych,
- glucometerName pole typu VARCHAR zawierające nazwę danego glukometru.

4.1.4 Medical Data has Tablets

Tabela $medical_data_has_tablets$ - zawiera informacje dotyczące przyjmowanych przez danego użytkownika leków:

- id pole typu INT zawierające unikalny identyfikator pola w bazie danych,
- medicalDataId pole typu INT będące kluczem obcym z tabeli medical_data, zawierające id danych medycznych danego użytkownika,
- tabetsId pole typu INT będące kluczem obcym z tabeli tablets, zawierające id leku, który przyjmuje użytkownik.

4.1.5 Tablets

Tabela tablets – zawiera informacje dotyczące dostępnych leków w bazie danych:

- id pole typu INT zawierające unikalny identyfikator pola w bazie danych,
- datbletName pole typu VARCHAR zawierające nazwę danego medykamentu.

4.1.6 Medical Data has Insulin

Tabela $medical_data_hasinsulin$ – zawiera informacje dotyczące insuliny przyjmowanej przez danego użytkownika:

- *id* pole typu *INT* zawierające unikalny identyfikator pola w bazie danych,
- medicalDataId pole typu INT będące kluczem obcym z tabeli medical_data, zawierające id danych medycznych danego użytkownika,
- *insulinId* pole typu *INT* będące kluczem obcym z tabeli *insulin*, zawierające *id* typu insuliny, którą zażywa użytkownik.

4.1.7 Diabetes Type

Tabela diabetes_type – zawiera informacje dostępnych w bazie danych typów cukrzycy:

- id pole typu INT zawierające unikalny identyfikator pola w bazie danych,
- typeName pole typu VARCHAR zawierające nazwę danego typu cukrzycy.

4.1.8 Insulin

Tabela insulin – zawiera informacje dotyczące dostępnych w bazie danych rodzajów insuliny:

- id pole typu INT zawierające unikalny identyfikator pola w bazie danych,
- insulinName pole typu VARCHAR zawierające nazwę danego typu insuliny.

4.1.9 Measurement

Tabela measurement – zawiera informacje dotyczące pomiarów dokonywanych przez użytkowników:

- *id* pole typu *INT* zawierające unikalny identyfikator pola w bazie danych,
- date pole typu DATETIME zawierające datę aktualnie dokonanego przez użytkownika pomiaru,
- glicemy pole typu INT zawierające wartość glikemii, którą wprowadza użytkownik,
- moment pole typu TEXT zawierające informację na temat momentu dokonanego pomiaru,
- note pole typu VARCHAR zawierające notatkę dotyczącą pomiaru dokonanego przez użytkownika.

20 Baza danych

4.1.10 Measurement has Insulin

Tabela $measure_has_person$ – grupuje informacje dotyczące danego pomiaru, wykonanego przez daną osobę:

- id pole typu INT zawierające unikalny identyfikator pola w bazie danych,
- measurementId pole typu INT będące kluczem obcym z tabeli measurement, zawierające id pomiaru dokonanego przez użytkownika,
- personId pole typu INT będące kluczem obcym z tabeli person, zawierające id osoby, dokonującej pomiaru.

4.1.11 Glycemia Ranges

Tabela glycemia_ranges – zawiera informacje dotyczące zakresów glikemii użytkownika:

- id pole typu INT zawierające unikalny identyfikator pola w bazie danych,
- hipoglicemy pole typu INT zawierające wartość hipoglikemii użytkownika,
- hiperglicemy pole typu INT zawierające wartość hiperglikemii mierzonej przez użytkownika,
- hiperglicemyMeal pole typu INT zawierające wartość hiperglikemii, mierzonej przez użytkownika po posiłku.

4.1.12 Products

Tabela products – zawiera informacje dotyczące dostępnych w bazie danych produktów:

- id pole typu INT zawierające unikalny identyfikator pola w bazie danych,
- productName pole typu VARCHAR przechowujące nazwę danego produktu,
- kcal pole typu INT zawierające ilość kalorii, które zawiera dany produkt,
- protein pole typu DECIMAL zawierające ilość białka, które zawiera dany produkt,
- fat pole typu DECIMAL zawierające ilość tłuszczu, który zawiera dany produkt,
- carbohydrates pole typu DECIMAL zawierające ilość węglowodanów, które zawiera dany produkt,
- fiber pole typu DECIMAL zawierające ilość błonnika, który zawiera dany produkt,
- portion pole typu DECIMAL zawierające wielkość porcji danego produktu.

4.2 Model bazy danych

Rysunek 4.1 przedstawia schemat EER (*Enhanced Entity–Relationship*) modelu bazy danych użytego do gromadzenia informacji w systemie. Dla każdej tabeli został określony klucz główny, który może być używany w innych tabelach jako klucz obcy. Każde z pól w bazie danych zawiera określony typ, w zależności od tego jakie informacje ma dane pole zawierać. Tabele zawarte w bazie połączone są między sobą relacjami:

• jeden-do-jeden,

- jeden-do-wielu,
- wiele-do-wielu.

W przypadku relacji wiele-do-wielu wykorzystana została tabela grupująca klucze obce z obydwu łączonych w tę relację tabel.

Schemat EER bazy danych został wygenerowany automatycznie za pomocą programu MySQL Workbench w wersji 6.3 za pomocą narzędzia Reverse Engineer.

Zapytania do bazy danych generowane są w sposób automatyczny za pomocą ORM Sequelize na podstawie odwzorowanego w kodzie źródłowym modelu bazy danych. Cała baza danych w programie została wygenerowana w konwecji Code First – najpierw stworzony był model, a następnie na podstawie tego modelu odpowiadająca mu tabela bazy danych. Poniższy kod przedstawia przykładową implementację modelu tabeli products:

```
module.exports = function(sequelize, DataTypes) {
return sequelize.define('products', {
id: {
type: DataTypes.INTEGER(11),
allowNull: false,
primaryKey: true,
autoIncrement: true
},
productName: {
type: DataTypes.STRING(45),
allowNull: false
},
kcal: {
type: DataTypes.INTEGER(11),
allowNull: false
}.
protein: {
type: DataTypes.DECIMAL,
allowNull: false
},
fat: {
type: DataTypes.DECIMAL,
allowNull: false
},
carbohydrates: {
type: DataTypes.DECIMAL,
allowNull: false
}.
fiber: {
type: DataTypes.DECIMAL,
allowNull: true
},
portion: {
type: DataTypes.DECIMAL,
allowNull: false
}, {
tableName: 'products',
timestamps : false
```

22 Baza danych

```
});
};
}
```

Początkowo eksportowany jest model przy użyciu funkcji ORM Sequelize. Zwracana wartość zawiera odwzorowanie tabeli produkt, na podstawie którego generowane są później automatyczne zapytania do bazy danych. Każde pole tabeli opisywane jest w następujący sposób:

```
nazwa_pola: {
type: typ_pola,
...
//odpowiednie opcje i ograniczenia
}
```

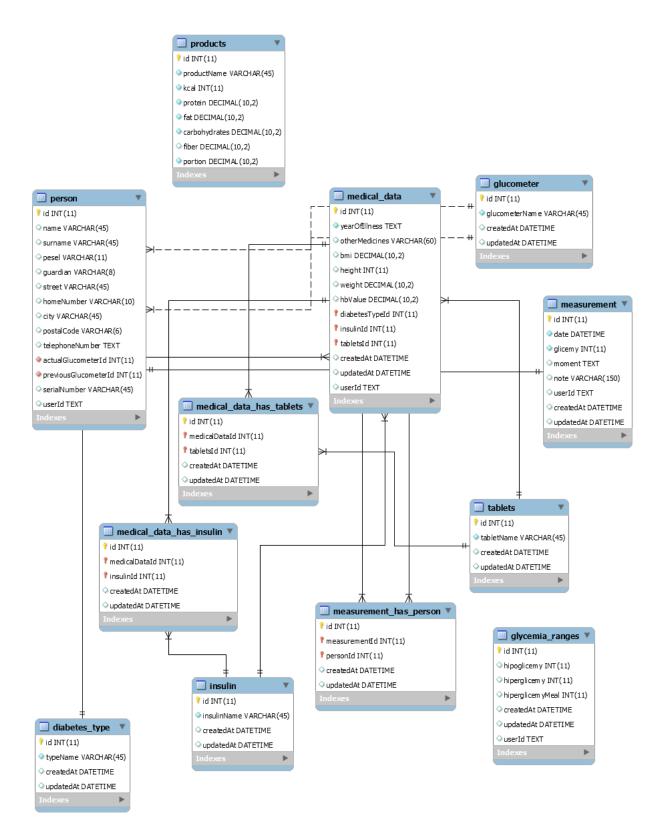
Ograniczenia jakie zostały użyte do zdefiniowania klucza głównego to:

```
allowNull: false;
primaryKey: true;
autoIncrement: true
```

Pierwsze z nich określa czy pole tabeli może być wartością pustą (NULL). Klucz główny nie może być wartością pustą, dlatego wartość ta jest ustawiona na false. Następna wartość określa, czy dane pole jest kluczem głównym. W tym przypadku przyjmuje ono wartość true. Ostatnim z pól jest określenie autoinkrementowania wartości id, dlatego również przyjmuje ono wartość true. Ostatni znacznik:

timestamps: false

określa anulowanie możliwości korzystania z automatycznych znaczników czasu tworzonych w momencie edycji UPDATE tabeli.

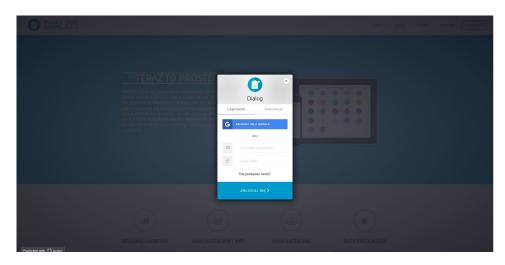
Rysunek 4.1: Diagram EER bazy danych aplikacji

Rozdział 5

Panel administratora

5.1 Logowanie do panelu administratora

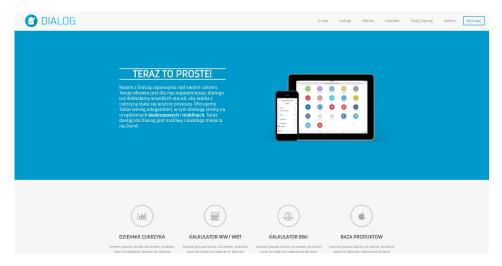
W poniższej sekcji przedstawiony zostanie proces logowania do panelu administratora w aplikacji. W pierwszej kolejności użytkownik musi wybrać opcję *Rozpocznij*, dostępną z poziomu górnego menu na stronie głównej, a następnie wybrać przycisk *Logowanie z Google*. Poniższy rysunek 6.1 przedstawia okno logowania użytkownika.

Rysunek 5.1: Okno logowania użytkownika

Po wybraniu przycisku *Logowanie z Google* należy zalogować się na konto z przypisanymi uprawnieniami administracyjnymi. Pojawi się wówczas dodatkowa pozycja w menu górnym - *Admin*, co przedstawione zostało na rysunku 5.2.

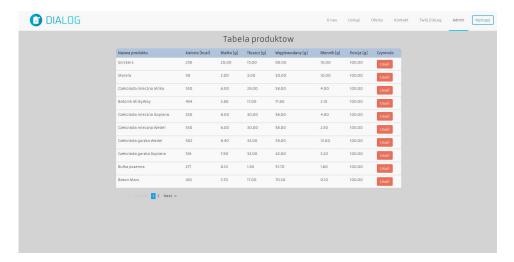
26 Panel administratora

Rysunek 5.2: Okno główne aplikacji z dostępną opcją panelu administratora

5.2 Użytkowanie panelu administratora

Po kliknięciu przycisku Admin użytkownik uzyskuje dostęp do Panelu Administratora. Panel ten został stworzony wyłącznie po to, aby usuwać błędnie dodane, bądź zduplikowane produkty dodane do bazy danych produktów. Jest to niezbędny element w przypadku funkcjonalności danej aplikacji rozszerzanych przez użytkowników. Dzięki takiemu rozwiązaniu Administrator w prosty sposób może kontrolować treść zawartą na stronie i w razie potrzeby usuwać ją. Panel administratora przedstawiony został na rysunku 5.3. Panel został zaprojektowany w postaci tabeli tak, aby w prosty i przejrzysty sposób zaprezentować wszystkie dostępne dane. Ponieważ baza produktów może być stale rozszerzana, a ich ilość może sięgać nawet kilkuset elementów, zastosowana została paginacja tabeli, dzieląca jej zawartość na strony zawierające po dziesięć elementów.

Rysunek 5.3: Panel administratora aplikacji

Tabela podzielona jest na osiem kolumn:

- 1. Nazwa produktu,
- 2. Kalorie [kcal],

- 3. Białko [g],
- 4. Tłuszcz [g],
- 5. Węglowodany [g],
- 6. Blonnik |g|,
- 7. *Porcja* [*g*],
- 8. Czynność.

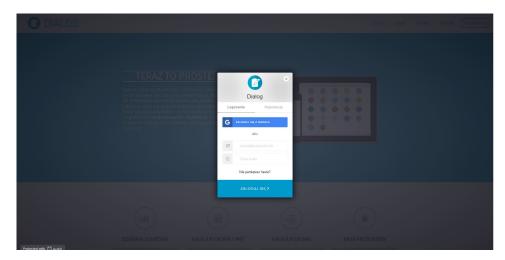
W kolumnie Czynność przy każdym z wierszy dostępny jest przycisk $Usu\acute{n}$, dzięki któremu Administrator może usunąć wybrany produkt. Usuwanie produktu odbywa się w sposób dynamiczny, co oznacza, że produkt po usunięciu od razu (bez odświeżenia strony) znika z listy dostępnych produktów i nie jest on dostępny nawet z poziomu tabeli produktów dostępnej w zakładce Kalkulatory z poziomu panelu użytkownika zalogowanego.

Administrator, tak jak każdy zalogowany użytkownik, ma również możliwość korzystania ze wszystkich funkcjonalności systemu przeznaczonych dla tej grupy użytkowników – zakładka *Twój DiaLog*.

Panel użytkownika zarejestrowanego

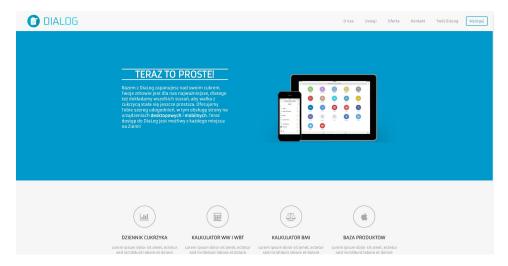
6.1 Logowanie do panelu użytkownika

W poniższej sekcji przedstawiony zostanie proces logowania do panelu użytkownika w aplikacji. W pierwszej kolejności użytkownik musi wybrać opcję *Rozpocznij*, dostępną z poziomu górnego menu na stronie głównej, a następnie wpisać login i hasło, bądź wybrać przycisk *Zaloguj się z Google*. Okno logowania przedstawione jest na rysunku 6.1.

Rysunek 6.1: Okno logowania użytkownika

Po wpisaniu danych służących do logowania użytkownik uzyskuje dostęp do nowej pozycji w menu górnym – $Twój\ DiaLog$. Menu górne dostępne po zalogowaniu użytkownika zostało ukazane na rysunku 6.2.

Rysunek 6.2: Menu górne rozszerzone o dodatkową pozycję – Twój DiaLog, dostępne po zalogowaniu użytkownika

6.2 Użytkowanie panelu użytkownika zarejestrowanego

Po uzyskaniu dostępu do zakładki *Twój DiaLog* i kliknięciu jej, użytkownik uzyskuje dostęp do strony głównej panelu użytkownika zarejestrowanego będącej jednocześnie komponentem podsumowującym pomiary wprowadzone przez użytkownika. Początkowo, po rejestracji wykresy i tabela zestawień są puste, gdyż nie zawierają żadnych danych. Strona główna po kliknięciu pozycji górnego menu *Twój DiaLog* została ukazana na rysunku 6.3.

Rysunek 6.3: Strona główna dostępna po kliknięciu przycisku menu górnego $Tw\acute{o}j~DiaLog$, dostępnego po zalogowaniu użytkownika

6.2.1 Twoja glikemia

Zawartość dostępna z poziomu zakładki *Twoja glikemia* wyświetlana jest jako strona główna po kliknięciu zakładki *Twój DiaLog*. Zawiera ona wykresy kołowe podsumowu-

jące ilość dodanych pomiarów glikemii. Każdy z czterech wykresów kołowych dotyczy odrębnego rodzaju pomiaru. Rodzaje pomiarów glikemii rozróżniane są w następujący sposób:

- Przed posiłkiem,
- Po posiłku,
- Moment nieokreślony.

Pierwszy z wykresów jest sumą ilości pomiarów z pozostałych trzech wykresów. Ponadto, każdy z wykresów rozróżnia normy zakresu glikemii odpowiednie dla danego rodzaju pomiaru:

- Przed posiłkiem:
 - Norma ogólna: 70 140 mg/dL.
- Po posiłku,
 - Zakres norm przed posiłkiem: 70 110 mg/dL.
- Moment nieokreślony.
 - Zakres norm po posiłku: 70 140 mg/dL.

Dla lepszej przejrzystości, do zaznaczenia norm na wykresie zostały użyte charakterystyczne kolory. Przy przekroczeniu normy wykres przyjmuje kolor czerwony. Jeżeli pomiar glikemii mieścił się w normie, wykres zostaje zaznaczony kolorem zielonym. W przypadku wartości glikemii znajdującej się poniżej normy wykres przyjmuje kolor pomarańczowy. Dodatkowo, po najechaniu kursorem na daną część wykresu użytkownikowi wyświetla się dymek z podpowiedzią ile pomiarów znajduje się w danym zakresie norm.

Rysunek 6.4: Wykresy kołowe dostępne z poziomu zakładki *Twoja glikemia*

Kolejnym elementem dostępnym z poziomu zakładki *Twoja glikemia* są wykresy słupkowe. Zestawiają one maksymalny, minimalny oraz średni wynik dla każdego z rodzajów pomiarów glikemii. Po najechaniu na dany słupek wykresu użytkownik ma dostęp do informacji o wartości danego wyniku.

Ostatnim z elementów zakładki *Twoja glikemia* jest tabela zestawień. Podsumowuje ona (w zależności od pory dnia – rano, południe, wieczór, noc) następujące dane:

Rysunek 6.5: Wykresy słupkowe dostępne z poziomu zakładki $Twoja\ glikemia$

- Liczba wyników,
- Najwyższy wynik (mg/dL),
- Najniższy wynik (mg/dL),
- % wyników powyżej normy,
- % wyników poniżej normy,
- % wyników w normie.

Ostatnia kolumna tabeli przedstawia sumę wyników danego wiersza.

Czynnik główny	Rano	Południe	Wieczór	Noc	Łącznie
Liczba wyników:	1	1	6	3	11
Najwyższy wynik (mgdL):	76	250	220	180	-222
Najniższy wynik (mgdL):	76	250	65	45	
% powyżej normy:	0.00%	100%	50.0%	33.3%	45.5%
% poniżej normy:	0.00%	0.00%	16.7%	33.3%	18.2%
% w normie:	100%	0.00%	33.3%	33.3%	36.4%

Rysunek 6.6: Tabela zestawień pomiarów glikemii dostępna z poziomu zakładki $Twoja\ glikemia$

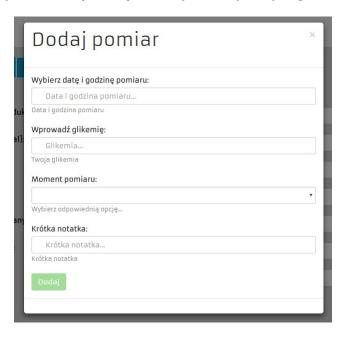
Użytkownik ma możliwość wybrania przedziału czasu, na podstawie którego wyświetlane mają być dane. Dostępne są dwie opcje - *Ostatni miesiąc* oraz *Ostatni rok*. Wyboru dokonuje się poprzez kliknięcie jednego z dwóch dostępnych przycisków na szczycie podstrony.

6.2.2 Dodaj pomiar

Zakładka *Dodaj pomiar* otwiera okno modalne dodawania nowego pomiaru (rys. 6.7). Z poziomu tego okna użytkownik wprowadza dane, które zestawiane są później na stronie komponentu *Twoja glikemia* w postaci wykresów i tabeli zestawień:

- Data i godzina pomiaru,
- Wartość glikemii,
- Moment pomiaru,
- Krótka notatka.

Po naciśnięciu przycisku Dodaj zostaje dodany do bazy danych pomiarów nowy pomiar.

Rysunek 6.7: Okno modalne dodawania nowego pomiaru

6.2.3 Kalkulatory

Zakładka Kalkulatory pozwala użytkownikowi na uzyskanie dostępu do kalkulatora BMI (Body Mass Index) oraz do kalkulatora wymienników węglowodanowych oraz białkowo -tłuszczowych, dostępnego wraz z tabelą makroskładników produktów spożywczych pochodzących z bazy danych produktów. Kalkulator BMI (Body Mass Index) pozwala obliczyć współczynnik masy do wzrostu. Składa się on z dwóch pól typu Input. W pierwszym z nich użytkownik wpisuje swoją wagę, a w następnym wzrost (rys. 6.8). Po kliknięciu przycisku Oblicz użytkownik otrzymuje informację o uzyskanym wyniku współczynnika BMI oraz podpowiedź do jakiej grupy osób (ze względu na wagę) się zalicza (rys. 6.9):

- osoby z niedowagą,
- osoby z wagą prawidłową,
- osoby z nadwagą,
- osoby z otyłością I stopnia,

- osoby z otyłością II stopnia,
- osoby z otyłością III stopnia.

Kalkulator BMI
Wprowadź swoją wagę
Wprowadź swoją wagę [kg]
Wprowadź swój wzrost
Wprowadź swój wzrost [m]

Rysunek 6.8: Interfejs kalkulatora BMI

Waga [kg]:

Wzrost [cm]:

Wprowadź swoją wagę [kg]...

187

Wprowadź swój wzrost [m]...

Oblicz

Wynik: Twoje BMI: 24.31 co oznacza, że masz prawidłową masę ciała

Rysunek 6.9: Interfejs kalkulatora BMI po uzyskaniu wyniku

Kolejną funkcjonalnością dostępną z poziomu zakładki Kalkulatory menu bocznego jest kalkulator wymienników węglowodanowych i wymienników białkowo-tłuszczowych na podstawie tabeli makroskładników produktów dostępnych z poziomu tabeli products, która może być stale rozszerzana przez zalogowanych użytkowników aplikacji (rys. 6.10). Wynik przedstawiany jest w postaci kolumn dołączonych do tabeli makroskładników danego produktu. Aby obliczyć wartość wymienników węglodowanowych i wymienników białkowo-tłuszczowych należy wybrać dany produkt poprzez wpisanie ciągu (bądź części ciągu) znaków w polu formularza o nazwie Wybierz produkt. Do tego pola przypięty jest inteligentny moduł wyszukiwania znajdujący produkty po słowach kluczowych. Po wpisaniu części wyrazu moduł podpowiada użytkownikowi najbardziej prawdopodobne wyniki w postaci listy rozwijanej. Dodatkowo użytkownik ma możliwość podania porcji produktu w polu Wpisz wagę produktu [g]. Wartości makroskładników i wyników obliczonych przez kalkulatory są wówczas dynamicznie zmieniane w zależności od wpisanej porcji produktu. Domyślna wartość pola to 100 [g].

Dodatkowo, jako ostatnia kolumna tabeli dodana została informacja, czy produkt może być szkodliwy dla zdrowia osoby chorej na cukrzycę, czy też nie. System rekomendacji oparty jest na ilości węglowodanów zawartych w produkcie. Jeżeli w 100 gramach produktu, 50 gram to węglowodany, wówczas produkt może okazać się szkodliwy w diecie cukrzyka (rys. 6.11).

Rysunek 6.10: Interfejs kalkulatora wymienników węglowodanowych i białkowo-tłuszczowych

Rysunek 6.11: Interfejs kalkulatora wymienników węglowodanowych i białkowo-tłuszczowych po uzyskaniu wyniku

Użytkownik zarejestrowany ma również możliwość dodawania produktów do bazy danych produktów. Formularz dodawania nowego produktu dostępny jest również z poziomu zakładki $Twoja\ glikemia$ – karta $Dodaj\ produkt$ (rys. 6.12).

Po wypełnieniu wszystkich pól:

- Nazwa produktu,
- Kalorie [kcal],
- Białko [g],
- Tłuszcz [g],
- Węglowodany [g],
- Błonnik [g],
- Porcja [g]

produkt jest dynamicznie dodawany do bazy danych i bezpośrednio dostępny z pozycji modułu kalkulatora do obliczania wymienników węglowodanowych i białkowo-tłuszczowych.

Rysunek 6.12: Formularz dodawania nowego produktu

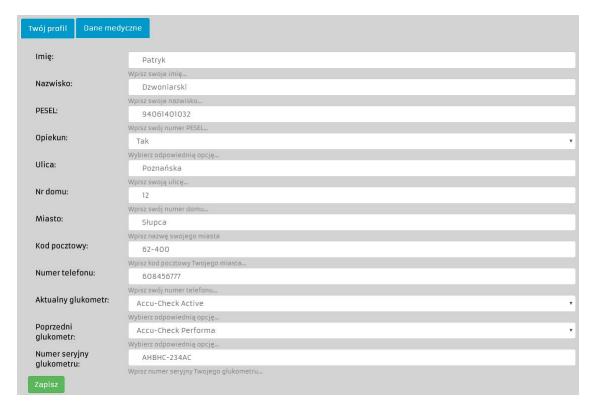
6.2.4 Twój profil

Z poziomu zakładki *Twój profil* użytkownik ma możliwość dodania informacji zarówno o profilu (rys. 6.13) jak i danych medycznych (rys. 6.14). Czynność ta odbywa się przy pomocy dwóch formularzy z odpowiednimi polami:

- Dla karty Twój profil
 - imię,
 - nazwisko,
 - PESEL,
 - opiekun lista rozwijana,
 - ulica,
 - nr domu,
 - miasto,
 - kod pocztowy,
 - numer telefonu,
 - aktualny glukometr lista rozwijana,
 - poprzedni glukometr lista rozwijana,
 - numer seryjny glukometru.
- \bullet Dla karty $Dane\ medyczne$
 - typ cukrzycy lista rozwijana,
 - rok zachorowania lista rozwijana,
 - rodzaj insuliny lista rozwijana,
 - przyjmowany lek lista rozwijana,
 - inne leki i insuliny,
 - BMI,

- wzrost,
- waga,
- hBA1c.

Przy pierwszym wpisaniu danych do wszystkich pól formularza i zatwierdzeniu ich przyciskiem Zapisz, zostanie wykonana operacja zapisania danych do obydwu tabel bazy danych. Przy każdorazowym otwarciu zakładki Twój profil dane te będą czytane z bazy danych do pól formularza. W przypadku chęci zaktualizowania informacji użytkownik nadpisuje pola formularza nowymi danymi i wykonywana jest operacja UPDATE zarówno w przypadku jednej, jak i drugiej tabeli.

Rysunek 6.13: Formularz dodawania i aktualizacji informacji o profilu

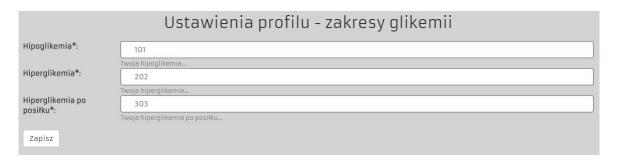

Rysunek 6.14: Formularz dodawania i aktualizacji danych medycznych użytkownika profilu

6.2.5 Ustawienia profilu

W zakładce *Ustawienia profilu* użytkownik ma możliwość dodania, bądź zaktualizowania bieżących zakresów glikemii (rys. 6.15). Komponent składa się z trzech pól formularza:

- Hipoglikemia,
- Hiperglikemia,
- Hiperglikemia po posiłku.

Rysunek 6.15: Formularz dodawania i aktualizacji danych dotyczących zakresów glikemii użytkownika

Każde pole może być w dowolnym czasie aktualizowanie (operacja UPDATE) w bazie danych. Ponadto dane wczytywane są bezpośrednio do pól formularza przy użyciu metody GET.

Panel użytkownika niezarejestrowanego oraz niezalogowanego

7.1 Okno rejestracji użytkownika

W poniższej sekcji ukazany zostanie interfejs programu umożliwiający użytkownikowi niezarejestrowanemu w systemie dokonania rejestracji. Rejestracja przebiegać może w dwóch wariantach:

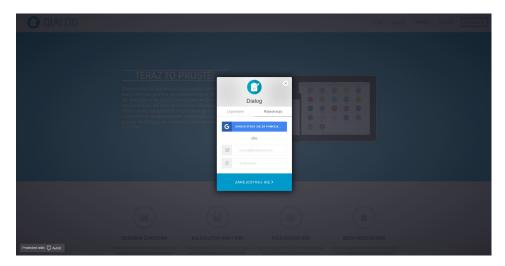
- Rejestracja przy użyciu konta Google,
- Rejestracja tradycyjna podanie adreu e-mail oraz hasła.

7.1.1 Rejestracja przy użyciu konta Google

Opcja rejestracji i logowania za pomocą konta Google znacznie ułatwia i przyspiesza proces dodawania nowego użytkownika. Pozwala ona zwiększyć odsetek nowych użytkowników systemu. Kolejnym powodem, który przemawia za tym, aby stosować logowanie przy użyciu danych pochodzących z portali społecznościowych jest fakt mówiący o tym, że adres e-mail, którym posługuje się dana osoba w momencie takiej rejestracji został już wcześniej zweryfikowany przez dostawcę sieci społecznościowej. Oznacza to, że w momencie logowania przy użyciu konta społecznościowego otrzymujemy rzetelne informacje, a nie fałszywe adresy, które użytkownicy wykorzystują zazwyczaj do zarejestrowania się na stronach internetowych.

Cały proces rejestracji i pózniejszego logowania się do aplikacji przy użyciu konta Google przebiega w następujący sposób:

- Użytkownik wybiera opcję rejestracji w systemie i klika przycisk Zaloguj się za pomocą konta Google (rys. 7.1) i wpisuje dane logowania do konta Google, bądź w przypadku kiedy jest zalogowany globalnie wybiera odpowiednie konto (rys. 7.2),
- Żądanie rejestracji/logowania wysyłane jest do dostawcy sieci społecznościowej *Google*,
- W momencie gdy dostawca sieci społecznościowej *Google* potwierdzi tożsamość użytkownika, bieżący użytkownik uzyskuje dostęp do aplikacji.

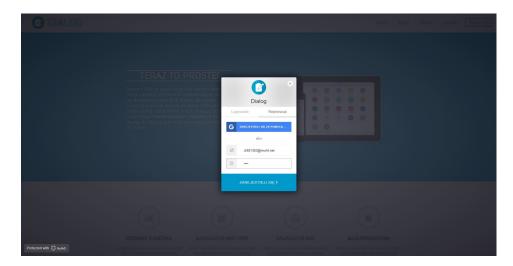
Rysunek 7.1: Okno rejestracji użytkownika do systemu

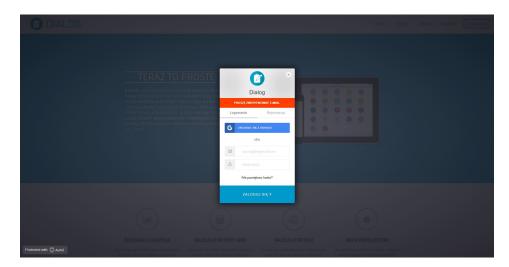
Rysunek 7.2: Okno wyboru konta Google

7.1.2 Rejestracja tradycyjna – podanie adreu e-mail oraz hasła

W przypadku rejestracji tradycyjnej dane podane przez użytkownika (adres e-mail oraz hasło) zostają zapisane w zewnętrznej bazie danych dostawcy usług autoryzacji – $Auth\theta$. Po kliknięciu przycisku Zarejestruj się (rys. 7.3) użytkownik zostaje powiadomiony o konieczności potwierdzenia autentyczności konta poprzez kliknięcie w link aktywacyjny wysłany automatycznie w wiadomości e-mail przez serwis $Auth\theta$ (rys. 7.4). Po kliknięciu w link aktywacyjny możliwe jest już zalogowanie się.

Rysunek 7.3: Okno rejestracji tradycyjnej

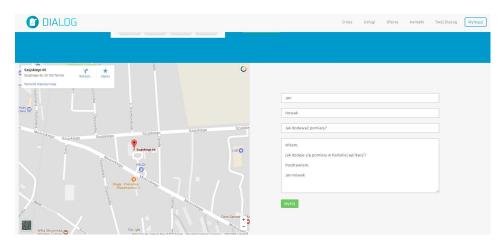

Rysunek 7.4: Okno z prośbą o potwierdzenie adresu e-mail

Po poprawnej rejestracji i późniejszym zalogowaniu się użytkownik ma dostęp do panelu użytkownika zarejestrowanego. Z poziomu panelu użytkownika niezalogowanego możliwe jest również uzyskanie informacji na temat funkcjonalności strony oraz wysłanie maila z zapytaniem do administracji za pomocą wbudowanego formularza z podpiętym modułem do wysyłania wiadomości e-mail. Użytkownik może w każdej chwili wypełnić wymagane pola:

- Imię,
- Nazwisko,
- Temat,
- Wiadomość

i wysłać wiadomość do administracji z dowolnym zapytaniem, klikając przycisk Wyślij (rys. 7.5).

Rysunek 7.5: Formularz do wysyłania maili do administracji

Bezpieczeństwo aplikacji

Do przechowywania wrażliwych danych użytkownika, takich jak hasło wykorzystywane są mechanizmy oferowane przez usługodawcę $Auth\theta$. Dane przechowywane w bazie tego serwisu nie mają postaci zwykłego tekstu, a przechowywane za pomocą funkcji skrótu BCrypt.

BCrypt jest funkcją skrótu kryptograficznego, która została stworzona w celu przechowywania haseł statycznych, czyli haseł znanych wyłącznie osobie, która chce się uwierzytelnać, a nie dowolnych danych binarnych. BCrypt wymaga stosowania soli, co wyróżnia ją od innych funkcji skrótu. Sól w algorytmie BCrypt jest złożona z nastepujących elementów:

- version oznaczające wersję algorytmu BCrypt,
- rounds jest to liczba z przedziału 04-99, która określa tzw. work factor algorytmu, domyślna wartość tego pola to \$12,
- saltaddon są to losowe 22 znaki, które mają za zadanie powiększać sól weryfikacja tego ciągu przebiega przy użyciu wyrażenia regularnego [./A-Za-z0-9] znaki te mogą być wylosowane przez użytkownika, bądź przez specjalnie zaprojektowany do tego celu algorytm.

W Autho zarówno dane REST-owe, jak i przekazywane w ruchu sieciowym są szyfrowane. Cała komunikacja sieciowa wykorzystuje protokół TLS (Transport Layer Security) w wersji 1.2 (będący rozwinięciem protokołu SSL), z conajmniej 128-bitowym szyfrowaniem AES (Advanced Encryption Standard). Do wymiany kluczy wykorzystywany jest mechanizm ECDHE_RSA oparty na protokole Diffiego-Hellmana z podpisem generowanym przy użyciu kryptograficznego algorytmu asymetrycznego RSA (Rivest-Shamir-Adleman).

Usługi świadczone przez serwis Auth0 zaprojektowane są z myślą o wysokiej dostępności i odporności. Aplikacje korzystające z Auth0 są częściowo zabezpieczone przed atakami typu Odmowa usługi czy Uwierzytelnianie. Mają one wbudowane funkcje ograniczania szybkości i automatycznego blokowania. Ponadto konta użytkowników zabezpieczone są za pomocą domyślnie wbudowanego modułu weryfikacji autentyczności użytkownika przy użyciu adresu e-mail. Każdy użytkownik systemu otrzymuje unikalny JWT (JSON $Web\ Token$), który pozwala na rozróżnianie i sprawdzanie autentyczności użytkowników aplikacji. Aplikacja została zabezpieczona przed skopiowaniem linku do panelu użytkownika zalogowanego i wklejeniu go do innego okna przeglądarki w celu uzyskania dostępu. W momencie takiej próby użytkownik zostaje poinformowany, że nie ma uprawnień do przeglądania treści danej strony (rys. 8.1).

Rysunek 8.1: Błąd przy próbie uzyskania dostępu do panelu użytkownika zalogowanego poprzez link URL

Jak widać u góry (w menu górnym) nie ma dostępu do zakładki *Twój dialog*, co oznacza, że użytkownik jest niezalogowany i próbuje uzyskać dostęp do linku URL udostępnianego wyłącznie użytkownikowi zalogowanemu.

Podobna sytuacja tyczy się panelu administratora. Użytkownik nie posiadający w serwisie Auth0 roli Admin nie posiada dostępu do funkcjonalności dla niej przeznaczonych. To oznacza, że nie da się uzyskać bezpośredniego dostępu do podstrony panelu administratora poprzez wklejenie linku URL do okna wyszukiwarki. Użytkownik przy takiej próbie zostaje natychmiastowo informowany właściwym komunikatem (rys. 8.2).

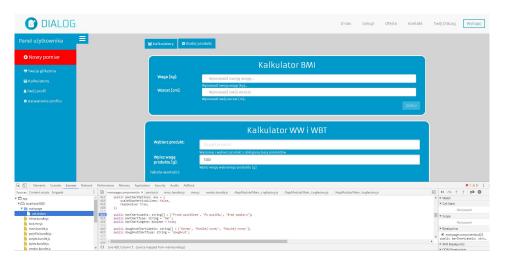

Rysunek 8.2: Błąd przy próbie uzyskania dostępu do panelu administratora poprzez link URL

Testowanie aplikacji

9.1 Debugowanie aplikacji i dostęp do informacji o jej działaniu

Do wykonywania debugowania aplikacji w celu znalezienia błędów użyto wtyczki do programu Visual Studio Code oraz wbudowanego w przeglądarkę internetową Google Chrome, debuggera dostępnego z poziomu panelu narzędzi deweloperskich (zakładka Sources) widoczna na rysunku 9.1 . W tym miejscu możliwe jest podejrzenie i debugowanie skryptów aplikacji. Programista ma również możliwość śledzenia wybranych wyrażeń (pole Watch expressions), przeglądania stosu aplikacji (pole Call Stack), ustawiania tzw. breakpointów w momencie debugowania, przechodzenia kodu krok po kroku i wiele, wiele innych.

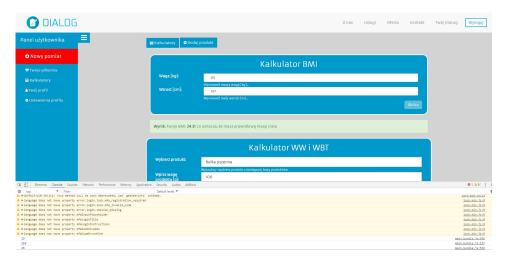
Rysunek 9.1: Opcje debugowania i podglądu kodu dostępne z poziomu zakładki *Sources* narzędzi deweloperskich przeglądarki *Google Chrome*

Do podglądu poprawności wysyłanych żądań za pomocą metod HTTP użyto narzędzi dostępnych z poziomu zakładki *Network*. Oferuje ona podgląd adresów URL (*Uniform Resource Locator*) generowanych do pobrania danych w formacie JSON oraz treści tablicy obiektu zawierającego te dane (rys. 9.2).

Rysunek 9.2: Opcje podglądu przesyłanych żądań dostępne z poziomu zakładki Network narzędzi deweloperskich przeglądarki Google Chrome

W celu identyfikacji rodzaju błędu posłużono się oknem konsoli dostępnym z poziomu zakładki *Console*. Oferuje ona dokładny opis zaistniałego błędu wraz ze ścieżką lokalizacji do pliku z błędnym fragmentem kodu, a nawet numeru linijki, w której dany błąd wystąpił. W przypadku użycia metod HTTP (*Hypertext Transfer Protocol*) wyświetlany jest odpowiedni numer błędu zgodnie ze specyfiacją kodów błędów HTTP. W oknie konsoli możliwy jest również podgląd wartości przechowywanych przez zmienne w projekcie oraz dostęp do treści ostrzeżeń w trakcie działania aplikacji (rys. 9.3).

Rysunek 9.3: Opcje podglądu błędów, ostrzeżeń i wartości zmiennych dostępne z poziomu zakładki *Console* narzędzi deweloperskich przeglądarki *Google Chrome*

9.2 Wydajność aplikacji

Aplikacja skonstruowana jest pod kątem UX (*User Experience*), a kod pisany był w oparciu o podstawowe zasady budowania struktury projektu tworzonego z wykorzystaniem frameworku *Angular 2.* [Ans] Dołożono wszelkich starań, aby ilość danych umiesz-

czanych w ramach jednego widoku nie była zbyt duża, ponieważ w przypadku Angulara 2 znacząco obniża to wydajność aplikacji.

Kolejnym ważnym czynnikiem znacząco wpływającym na wydajność jest to, że dane w obrębie widoku są odświeżane w sposób dynamiczny – okno przeglądarki nie wymaga odświeżenia w celu zmiany swojej zawartości. Ponadto, formularze dostępne na stronie oparte są o technologię Reactive Forms. Dzięki niej nie ma konieczności tworzenia dużej liczby zmiennych przechowujących dane pól formularza i dwukierunkowej zmiany ich wartości z poziomu komponentu oraz widoku. W zamian za to użytkownik ma możliwość stworzenia drzewa Angularowych obiektów kontrolujących pola formularza w klasie komponentu i połączenia ich z elementami sterującymi formularza w szablonie danego komponentu. Sama manipulacja wartościami obiektów sterujących odbywa się tylko i wyłącznie z poziomu klasy komponentu, który obserwuje zmiany i reaguje na każdą z nich w czasie rzeczywistym. Ważną zaletą stosowania tego typu formularzy jest to, że aktualizacja wartości pól formularza odbywa się w sposób synchroniczny i jest stale pod kontrolą programisty. [Ang]

Zakończenie

Ustosunkowując się do założeń podanych we wstępie pracy, dołożono wszelkich starań, aby oferowane przez aplikacje funkcjonalności działały zgodnie z ich przeznaczeniem oraz zaprezentowane były za pomocą prostego i przejrzystego interfejsu. Aplikacja ma być jedynie jednym z czynników przyczyniających się do postępów w leczeniu cukrzycy.

Poprzez oferowanie czytelnych wykresów podsumowujących wszystkie, dotychczasowe pomiary wprowadzone przez użytkownika oraz tabeli zestawień grupującej wartości pomiarów osoba korzystająca z aplikacji wyciągać ma poglądowe wnioski na temat tego jak przebiega jej choroba od momentu założenia konta w systemie. Ponadto, dzięki dostępnym kalkulatorom BMI (Body Mass Index), wymienników węglowodanowych czy wymienników białkowo-tłuszczowych opartych na stale rozwijanej przez użytkowników bazie produktów i danych wprowadzanych przez korzystającą z nich osobę możliwe jest określenie jaki stopień współczynnika masy ciała posiada dany użytkownik, czy też jakie produkty mogą być spożyte w danej chwili tak, aby nie zakłócić porządku dziennej diety i nie pogłębić stopnia zaawansowania cukrzycy.

Jeżeli chodzi o dalsze etapy rozwoju aplikacji – autor chciałby rozszerzyć jej funkcjonalność o moduł oparty na zdobywaniu punktów przez użytkowników w zamian za postępy w leczeniu cukrzycy. Funkcjonalność ta mogłaby mieć znaczący wpływ na motywację i sukcesywne korzystanie z aplikacji, a co za tym idzie systematyczne prowadzenie dziennika pomiarów. Dodatkowo, jest w planach dodanie modułu skanowania kodów kreskowych produktów przez użytkowników za pomocą kamerki internetowej, bądź kamery telefonu i automatycznego dodawania ich do bazy danych systemu. Ułatwiłoby to znacznąco proces wprowadzania nowego produktu.

Literatura

- [Ang] Angular Reactive Forms guide. [on-line 11.11.2017] https://angular.io/guide/reactive-forms.
- [Ans] Angular Setup for local development guide. [on-line 13.08.2017] https://angular.io/guide/setup.
- [Aut] Auth0 documentation. [on-line 01.10.2017] https://auth0.com/docs/quickstart/spa/angular2.
- [Car17] Patrick Carey. New Perspectives on HTML5 and CSS3, 7th Edition. Cengage Learning., Boston MA 02210, 20 Channel Street B3 2PB, USA, 2017.
- [Dee16] Pablo Deeleman. Learning Angular 2. Packt Publishing Ltd., Birmingham, 35 Livery Street B3 2PB, UK, 2016.
- [Duc15] Jon Duckett. JavaScript i jQuery Interaktywne strony WWW dla każdego. Wydawnictwo HELION, Gliwice, ul. Kościuszki 1c, 44-100 Gliwice, PL, 2015.
- [Fra15] Ben Frain. Responsive Web Design with HTML5 and CSS3 Second Edition. Packt Publishing Ltd., Birmingham, 35 Livery Street B3 2PB, UK, 2015.
- [Les] LESS documentation. [on-line 13.10.2017] http://lesscss.org/.
- [Mys] MySQL Workbench documentation. [on-line 20.09.2017] https://dev.mysql.com/doc/.
- [Nan14] Christopher Nance. TypeScript Essentials. Packt Publishing Ltd., Birmingham, 35 Livery Street B3 2PB, UK, 2014.
- [Nod] Node.js guides. [on-line 13.11.2017] https://nodejs.org/en/docs/guides/.
- [Rah14] Syed Fazle Rahman. Jump Start Bootstrap. Site Point Pty. Ltd., Victoria, 48 Cambridge Street Collingwood, AUS, 2014.
- [Seq] Sequelize manual. [on-line 08.11.2017] http://docs.sequelizejs.com/.
- [Vsc] Visual Studio Code documentation. [on-line 08.09.2017] https://code.visualstudio.com/docs.

Dodatek A

Załączniki

Płyta CD z następującą zawartością:

- ullet tekst pracy w formacie PDF,
- projekt z plikami źródłowymi.